

APSTIPRINĀTA
ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes
05.06.2025. lēmumu Nr.30/1-1

APSTIPRINĀTA
ar VSIA "Latvijas Sabiedriskais medijs"
27.05.2025. valdes lēmumu Nr. 55/2-2

INTEREŠU KONFLIKTA UN KORUPCIJAS RISKA NOVĒRŠANAS POLITIKA

1. Politikā lietotie termini

- 1.1. **Amatpersona** - valdes locekļi, darbinieki, arī persona, kura uz laiku pilda citas valsts amatpersonas amata pienākumus un kurai ir tiesības pieņemt vai sagatavot lēmumus par publiskas personas mantas iegūšanu, tās nodošanu citu personu īpašumā, lietošanā vai valdījumā, atsavināšanu citām personām vai apgrūtināšanu ar lietu vai saistību tiesībām, kā arī finanšu līdzekļu sadalīšanu.
- 1.2. **Darbinieks** – fiziska persona, ar kuru nodibinātas darba tiesiskās attiecības.
- 1.3. **Dāvana** - jebkurš mantisks vai citāda veida labums (tajā skaitā pakalpojumi, tiesību piešķiršana, nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādas tiesības, kā arī citas darbības, kuru rezultātā rodas kāds labums), kura tiešs vai netiešs guvējs ir darbinieks, amatpersona.
- 1.4. **Iekšējā kontroles sistēma** - procedūras, procesi, noteikumi, kas nodrošina darbību caurspīdīgumu, atbilstību normatīvajiem aktiem un efektivitāti, lai veicinātu noteiktu mērķu sasniegšanu, sniedzot norādes, optimizējot resursu izmantošanu un uzlabojot efektivitāti, stiprinot atbilstību iekšējām un ārējām normatīvo aktu prasībām. Amatpersonas, visu līmeņu vadītāji un darbinieki ir atbildīgi par iekšējās kontroles sistēmas elementu pielietošanu praksē.
- 1.5. **Iespējams interešu konflikts** - situācija, kad reāls interešu konflikts konkrētajā brīdī nav vēl iestājies, bet ir ticams, ka nākotnē tas varētu iestāties.
- 1.6. **Interešu konflikts** - situācija, kad amatpersonai vai darbiniekam, pildot sava amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar savu amatu saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt darbinieka, tā radnieku un darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses.
- 1.7. **Korupcija** – kukuļošana vai jebkura cita personas rīcība, kas vērsta uz to, lai, izmantojot dienesta stāvokli, savas pilnvaras vai pārsniedzot tās, iegūtu nepelnītu labumu sev vai citām personām.
- 1.8. **Korupcijas novēršana** - darbības, kas vērstas uz koruptīvas rīcības iespēju sašaurināšanu, pilnveidojot normatīvos aktus, procedūras un citus dokumentus, kas nodrošina atbilstošu uzraudzību un kontroli LSM funkciju un uzdevumu izpildē, veicina amatpersonu un darbinieku godprātīgu attieksmi pret darba pienākumiem, tādējādi mazinot korupcijas risku līmeni vai arī izskaužot korupcijas rašanās iespējas nākotnē.
- 1.9. **Korupcijas risks** - varbūtība, ka kāda no amatpersonām un darbiniekiem noteiktu pilnvaru ietvaros ar nodomu vai bez nodoma rīkosies savu vai citas personas materiālo interešu labā, gūstot sev vai citiem nepienākošos labumus, nodarot kaitējumu LSM.

- 1.10. **Koruptīvas darbības** - kukuļņemšana, kukuļdošana, amata stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, izspiešana, krāpšana, neatļautu maksājumu izprasīšana, izšķērdēšana, lēmumu pieņemšana personiskās interesēs, dāvanu pieņemšana, rīcība ar LSM mantu personīgās interesēs un citas darbības, kuras vērtējamās kā apdraudējums LSM darbības tiesiskumam un interesēm.
- 1.11. **Pretkorupcijas pasākumi** - pasākumu kopums, kuru mērķis ir novērst korupcijas riskus LSM.
- 1.12. **Radnieks** - tēvs, māte, vecāmāte, vekaistēvs, bērns, mazbērns, adoptētais, adoptētājs, brālis, māsa, pusmāsa, pusbrālis, laulātais, arī persona, par kuru ar valsts amatpersonu Fizisko personu reģistrā ir iekļautas Fizisko personu reģistra likuma 11. panta pirmās daļas 36. punktā noteiktās ziņas (turpmāk — partneris).
- 1.13. **Reāls interešu konflikts** - persona faktiski atrodas interešu konflikta situācijā, t.i., privātas intereses ietekmē personas lēmumus un rīcību, veicot amata pienākumus, vai amata pienākumu veikšana ietekmē privātas intereses.
- 1.14. **SEPLP** – Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome, kas ir LSM valsts kapitāla daļu turētāja un augstākā lēmēj institūcija, kura pilda arī padomes funkcijas.
- 1.15. **Šķietams interešu konflikts** - situācija, kad pirmšķietami persona atrodas interešu konfliktā, rodas vai varētu rasties iespāids, ka persona nevarēs objektīvi pieņemt lēmumu vai godprātīgi veikt savus amata pienākumus. Jebkura interešu konflikta gadījumā, neatkarīgi no tā izpausmes veida (reāls, iespējams un šķietams interešu konflikts), darbiniekam ir pienākums informēt par to savu tiešo vadītāju vai valdi, valdes locekļiem – SEPLP.
- 1.16. **Trauksmes celšana** - godprātīga informācijas sniegšana, izmantojot tiesības brīvi paust savu viedokli, par tādu iespējamu pārkāpumu LSM darbībā, kas var kaitēt sabiedrības interesēm, ja ir pamatoti iemesli uzskatīt, ka šis pārkāpums noticis, notiek vai tiek plānots. Trauksmes celšanas mērķis ir iespēja veicināt likumīgu, godprātīgu, atklātu un pārredzamu LSM darbību.

2. Vispārīgie noteikumi

- 2.1. Interešu konflikta un korupcijas riska novēršanas politika (turpmāk – Politika) nosaka VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” (turpmāk – LSM) iekšējās kontroles sistēmas pamatprasības korupcijas un interešu konflikta risku novēršanai.
- 2.2. Politikas mērķis ir noteikt vienotus principus interešu konflikta un korupcijas riska novēršanai, izveidojot, uzturot, pilnveidojot atbilstošu iekšējās kontroles sistēmu, lai nepieļautu koruptīvas darbības un interešu konflikta situācijas, tādējādi nodrošinot LSM reputācijas un citu risku mazināšanu un novēršanu.
- 2.3. Politika tiek īstenota, ievērojot normatīvos aktus un ir saistoša valdei un visiem LSM darbiniekiem neatkarīgi no to ieņemamā amata.
- 2.4. Politika izstrādāta, ievērojot Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu, likumu “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”, Publiskā iepirkuma likumu, Ministru kabineta 2017. gada 17. oktobra noteikumus Nr.630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā”, Korupcijas apkarošanas un novēršanas biroja “Vadlīnijas par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā”, LSM vērtības, darbinieku rīcības pamatprincipus un ētikas normas, t.sk. Rīcības un ētikas kodeksu.

3. Politikas īstenošanas pamatprincipi

- 3.1. LSM īsteno Politiku saskaņā ar saistošo normatīvo aktu prasībām, lai nodrošinātu korupcijas un interešu konflikta riska savlaicīgu identificēšanu, novēršanu, kontroles pasākumu īstenošanu un uzraudzību.
- 3.2. Interešu konflikta un korupcijas riska novēršanu reglamentē ārējie normatīvie akti un izstrādāti LSM iekšējie normatīvie dokumenti, par kuriem darbinieki ir informēti. Tādējādi tiek garantēti atklāti, tiesiski un caurspīdīgi interešu konflikta un korupcijas riska novēršanas sistēmas nodrošināšanas nosacījumi.
- 3.3. LSM savā darbībā nepieļauj korupciju un interešu konflikta situācijas, kā arī sagaida līdzvērtīgu attieksmi un uzvedību no saviem darbiniekiem, klientiem un sadarbības partneriem. LSM nodrošina, ka ikviens tās darbinieks ir informēts par Politiku.
- 3.4. LSM regulāri izvērtē interešu konflikta un korupcijas riskus, lai mazinātu to ietekmi uz LSM finansēm, reputāciju un noteikto stratēģisko mērķu izpildi.
- 3.5. LSM interneta vietnē publisko informāciju par veiktajiem ikgadējiem pasākumiem korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai, lai tiktu nodrošināta atklātība un caurspīdīgums.

4. Interešu konflikta un korupcijas risku novēršanas iekšējā kontroles sistēma

- 4.1. LSM izveido iekšējās kontroles sistēmu, kura ietver korupcijas risku, stratēģisko, finanšu, operatīvo un reputācijas risku vadības un dažādu citu pārvaldības pasākumu kopumu, kas nodrošina visu LSM mērķu un uzdevumu izpildi. Iekšējā kontroles sistēma ietver tādu pasākumu kopumu realizēšanu, kas mazina vai nepieļauj normatīvo aktu pārkāpumu un iespējamās koruptīvas darbības.
- 4.2. Iekšējā kontroles sistēma ir viens no LSM labas pārvaldības rīkiem LSM mērķu sasniegšanai, caur risku vadību, atbilstošām un samērīgām kontrolēm, kas sekmīgi ieviestas un ieņem savu atbilstošu vietu LSM pārvaldībā, kultūrā, vērtībās, komunikācijā, sekmē LSM darbības mērķu sasniegšanu.
- 4.3. LSM ir izstrādāta Privātuma politika, kur piemērojamo normatīvo aktu ietvaros LSM nodrošina personas datu konfidencialitāti un īsteno atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus personas datu aizsardzībai.
- 4.4. LSM ir izveidota caurskatāma un viegli pieejama iekšējā trauksmes celšanas sistēma, nodrošinot darbiniekiem iespēju droši ziņot par iespējamām pārkāpumiem LSM, saņemot atbilstošu aizsardzību, lai veicinātu likumīgu, godprātīgu un atklātu LSM darbību.
- 4.5. LSM ir noteikti ētikas pamatprincipi un darbības pamatvērtības, kas jāievēro katram darbiniekam, veicot amata pienākumus.
- 4.6. LSM ir noteikta iepirkumu kārtība, nodrošinot ārējo normatīvo aktu nosacījumu izpildi, finanšu līdzekļu efektīvu un saimniecisku izmantošanu, kā arī piegādātāju brīvu konkurenci. Vienlaikus LSM ir noteikta kārtība iepirkumiem LSM funkciju izpildei un darbības nodrošināšanai, lai nodrošinātu finanšu līdzekļu efektīvu izmantošanu, zemsliedzīgā iepirkumu pārskatāmību, kā arī piegādātāju brīvu konkurenci, vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem.

5. Interešu konflikta un korupcijas risku identificēšana un novēršana

- 5.1. Lai mazinātu LSM finanšu un reputācijas riskus, ar iekšējiem normatīvajiem aktiem tiek noteiktas interešu konflikta pazīmes un interešu konflikta un korupcijas risku pārvaldības sistēma, kas ietver šādus pasākumus:
 - 5.1.1. korupcijas un interešu konflikta risku identificēšana;

- 5.1.2. pretkorupcijas pasākuma plāna sagatavošana, īstenošana un kontrole;
- 5.1.3. korupcijas riskam pakļauto amatu identificēšana;
- 5.1.4. amatpersonas vai darbinieka iesniegtās informācijas par korupcijas un interešu konflikta riskiem pieņemšanas, izskatīšanas kārtība un anonimitātes/aizsardzības nodrošināšana;
- 5.1.5. amatpersonas paziņojuma iesniegšanas kārtība par atrašanos interešu konflikta situācijā;
- 5.1.6. amatpersonas amatu savienošanas atļaujas izsniegšanas kārtība;
- 5.1.7. interešu konflikta un korupcijas risku novēršanas preventīvie pasākumi, atbalsta funkcija un apmācība.
- 5.2. Amatpersonas un darbinieki ievēro LSM normatīvajos aktos noteikto un rīkojas tikai un vienīgi LSM interesēs.
- 5.3. Amatpersonas un darbinieki, kuri ir amatpersonas savā darbībā ievēro likumā par “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteiktās prasības, lēmumus pieņem tikai LSM interesēs.
- 5.4. Amatpersonām un darbiniekiem ir aizliegts pieņemt lēmumus savu radnieku interesēs, kā arī lobēt ar sevi saistīto personu intereses.
- 5.5. LSM amatpersonām un darbiniekiem ir aizliegts pieņemt vai piedāvāt tiešas vai netiešas dāvanas, naudu un naudai pielīdzināmus priekšmetus, izklaides piedāvājumus, priekšrocības, ja tās saistītas ar darba pienākumu pildīšanu un ja tās var ietekmēt vai radīt šaubas par kāda darba pienākuma vai uzdevuma izpildes, vai LSM darbības objektivitāti, izņemot priekšmetus, kas nav uzskatāmi par dāvanu likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” izpratnē.
- 5.6. LSM amatpersonas un darbinieki neizmanto LSM resursus privāto interešu risināšanai, personiska labuma vai citu personu labuma gūšanai.
- 5.7. Darbiniekiem ir pienākums informēt valdi par interešu konflikta riskiem, jebkādam koruptīvām darbībām. Ja nav iespējams informēt valdi, darbinieks ir tiesīgs izmantot iekšējās trauksmes celšanas sistēmu.
- 5.8. Amatpersonu un darbinieku rīcība, kas ir pretrunā ar Rīcības un ētikas kodeksu, darba līgumu un citiem iekšējiem un ārējiem normatīvajiem aktiem, uzskatāma par darba disciplīnas pārkāpumu.

6. Atbildība un pienākumi

- 6.1. Amatpersonas nodrošina LSM iekšējās kontroles sistēmas pasākumus, pasākumu plāna un saistīto iekšējo normatīvo aktu izstrādāšanu.
- 6.2. Amatpersonas nosaka atbildīgo darbinieku par iekšējās kontroles sistēmas izveidi.
- 6.3. Atbildīgais darbinieks sadarbībā ar citiem darbiniekiem:
 - 6.3.1. apzina iespējamās korupcijas riskus, kuriem iestājoties, var tikt ietekmēta LSM mērķu sasniegšana, uzdevumu izpilde, reputācija vai radīts cita veida kaitējums;
 - 6.3.2. sagatavo nepieciešamos iekšējos normatīvos dokumentus, kas regulē interešu konflikta un korupcijas risku novēršanas pasākumus;
 - 6.3.3. izstrādā korupcijas pasākumu plānu, izvērtē korupcijas riskam pakļautos amatus, izstrādā iekšējos normatīvos dokumentus, kas regulē darbinieku rīcību, pildot amata pienākumus;
 - 6.3.4. veicina, ka LSM ikviens darbinieks zina un izpilda savus pienākumus, ievērojot augstus ētikas standartus, iekšējos un ārējos normatīvos aktus, un rīkojas atbilstoši LSM interesēm.
- 6.4. Interešu konflikta un korupcijas risku mazināšanai tiek izstrādāts pretkorupcijas pasākumu plāns, tiek izvērtēti amati un darbības, kas ir vairāk pakļautas interešu konfliktam un korupcijas riskiem.

- 6.5. Pretkorupcijas pasākumu plānu izstrādā trim gadiem. Pretkorupcijas pasākumu plānu apstiprina valde.
- 6.6. Iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti, korupcijas risku novēršanas pasākumus un amatu un darbību izvērtējumu veic reizi gadā.
- 6.7. Interesu konflikta un korupcijas risku procesa pārskatīšana un izvērtēšana notiek reizi gadā valdes sēdē, ņemot vērā LSM pārskata gada rezultātus, auditu ieteikumus, izmaiņas iekšējā un ārējā vidē. Sagatavotais ziņojums tiek iesniegts SEPLP.

7. Noslēguma jautājumi

- 7.1. Politika stājas spēkā pēc apstiprināšanas SEPLP.
- 7.2. Pārskatīšana un grozījumi – Politika tiek pārskatīta un atjaunināta pēc nepieciešamības.
- 7.3. Darbinieku informēšana – visi darbinieki tiek regulāri informēti par izmaiņām Politikā. Uzsākot darbu LSM, LSM nodrošina, ka darbinieki tiek apmācīti. Visiem darbiniekiem papildu apmācības tiek organizētas vismaz vienu reizi trijos gados.